

DR. NAGY MELÁNIA*

A nyugati nők csatlakozási folyamata az Iszlám Államhoz

1. Bevezetés

A terrorizmus jellegzetesen huszadik századi jelenség, ami komolyabb problémaként csak a második világháborút követő időszakban jelentkezett.¹ Számos változáson ment keresztül, amire a technikai fejlődés és az új szereplők megjelenése is jellemző. A nők és a gyermekek hatékony elemnek tekinthetők a terroristák eszköztárában.

Az iszlám vallású nők csatlakozása és részvétele a harcokban nehezen magyarázható, mégis könnyebben értelmezhető, mint a nyugati nők szerepvállalása ugyanitt. A közel-keleti nők a szalafita-dzsihádzmus hittételeket valló férfiak támogató feleségei, szélsőséges dogmák alapján élnek és mindennapi életük része az erőszak. Ezzel szemben nagy számban csatlakoznak olyan nyugat-európai női merénylők is, akik egyáltalán nem ismerik az iszlám kultúra tradícióit és teljesen más szocializációs folyamatban nevelkedtek, dolgoztak, éltek.

Felmerül a kérdés, hogy miért teszik mindezt? Miért szakítanak otthoni gyökereikkel? Miért csatlakoznak egy olyan szervezethez, ahol a nők csak másodlagos szerepet tölthetnek be? Miért választják a női függetlenséget abszolút támogató országokkal szemben a nők elnyomását hirdető és gyakorló rendszert?

2. A csatlakozás jellemzői

2003-ban Quintan Wiktorowicz szociológus, aki korábban a Fehér Ház biztonságpolitikai tanácsadójaként

dolgozott, arra kereste tanulmányában a választ, hogy Nyugaton élő személyek miért csatlakoznak radikális iszlamista csoportokhoz. Nem az Iszlám Állam nevű terrorszervezet volt az első szervezet, amelyhez nyugati állampolgárok is csatlakoztak, hanem ilyen volt már al-Muhajiroun nevű betiltott, terrorista szervezet is.

Wiktorowicz négy központi tényezőt határozott meg, amelyek mindegyike növeli annak valószínűségét, hogy valakit vonzzon a radikális iszlamizmus és

hogyan bizonyos szint után képes az erőszakos cselekedetek aktív részesévé válni. E tényezők a következők voltak: „*kognitív nyitás (fogékonyság az új eszmék elfogadására), egyszerűsített válaszok keresése, amelyet a vallási szövegek szó szerinti értelmezése kínál, a szabályok és előítéletek feltétlen elfogadása, amelynek következtében a kereső számára kizárólagossá válik a radikális csoport világmépe és narratívája, illetve a szocializáció, melynek során a vallási tanítás és a csoporthoz fűződő tevékenység elősegíti az indoktrinálást. Az európai dzsihádzista indíttatású terroristák profilját vizsgálva egyértelművé válik, hogy a mostani radikalizálódási folyamatok meglehetősen hasonlítanak a Wiktorowicz által tizennégy évvel ezelőtt felvázoltakhoz.*”²

80 országból 41 490 különböző állampolgár csatlakozott az ISIS-hez Irakban és Szíriában.

Ezek közül 4761 (13%) nő volt, és 4640 (12%) kiskorú.

Kelet-Ázsiában a regisztrált ISIS-hez kapcsolódó nők és kiskorúak aránya a legmagasabb (közel 70%), majd Kelet-Európa (44%); Nyugat-Európa (42%), Amerika, Ausztrália és Új-Zéland (36%), Közép-Ázsia (30%), Délkelet-Ázsia (35%), Dél-Ázsia (27%), Közel-Kelet és Észak-Afrika (MENA, 8%), és a Szaharától délre eső Afrika (<1%)

Legfeljebb 7366 személy visszatért hazájába (20%), vagy úgy tűnik, hogy visszatelepülése folyamatban van. Az összes visszatérő közül mindössze 256-ot (4%) regisztrálnak nőként. Ez a szám a Szíriába és Irakba utazó nők 5% -át teszi ki.³

* PTE-ÁJK Büntetőjogi Tanszék tanársegéd.

¹ GÁL István László: A terrorizmus finanszírozása: Die Terrorismusfinanzierung. PTE Állam- és Jogtudományi Kar Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet, Pécs, 2010. 6 o.

² HORVÁTH-SÁNTA, Hanga: Radicalization into Salafi Jihadism: Some Patterns and Profiles in Europe 2015–2017. Defence Review, 2017/2. 26–44.

³ COOK, Joana – VALE, Gina: From Daesh to 'Diaspora': Tracing the Women and Minors of Islamic State. <https://icsr.info/2018/07/23/from-daesh-to-diaspora-tracing-the-women-and-minors-of-islamic-state/> (2020.02.19.)

Szíriába és Irakba utazott nők becsült aránya ⁴		
Ország	Nők	Nők százalékos aránya (viszonyítva az összes beutazott személyhez, amely értékben a férfiak és a gyermekek is szerepelnek)
Németország	190	21%
Egyesült Királyság	100	11%
Svédország	70	26%
Svájc	7	10%
Olaszország	6	5%
Koszovó	44	14%

A fenti táblázat egy rövid összefoglalót ábrázol a Szíriába és Irakba utazott nők becsült arányairól. Jól látható, hogy ez a szám Németországban és az Egyesült Királyságban kiugróan magas.

A probléma további része, hogy a nők részvétele magával vonzza a gyermekek részvételét is a harcban.

A migráció komoly aggodalomra ad okot különösen a nyugati kormányok számára. Potenciális veszélyforrás ezen emberek lehetséges visszatérése eredeti lakhelyükre, ugyanis a visszatelepülők tanultak harcról, bombakészítésről és elsajátítottak támadási/tervezési készségeket. Gál István László megfogalmazása alapján: „a terrorizmus a bűnözés egyik formája, mégpedig az egyik legsúlyosabb és legveszélyesebb formája. Emiatt a terrorszervezetek természetesen nem riadnak vissza attól, hogy egyéb bűncselekményeket is elkövessenek.”⁵

Felerősítik a radikalizálódást és harci tapasztalataik révén a dzsihád visszahozatala Nyugat-Európába általuk megvalósul.

Jelentős vita folyik arról, hogy ezek a nők, különösen, akik fiatalok és Nyugaton születtek, nevelkedtek miért migrálnak az ISIS által uralt területre, és miért csatlakoznak terrorista csoportokhoz, miközben hátrahagyják a családot, a barátokat, az életmódot, az értékeket és a lehetőségeket.

A nők indíttatásai, cselekvési motívumai ugyanolyan mértékben különböznek, mint maguk a nők. A lehetséges okok nagyon változatosak, taxatív felsorolása szinte kizárt, azonban vannak olyan tényezők, amik a csatlakozóknál, nagy arányban megfigyelhetők. Az ISIS esetében öt, egymástól elkülöníthető szempont azonosítható:

(1) A muszlimok elnyomása

Az első a muszlimok elnyomása és a nyugati hatalom muszlimokkal szemben viselt állítólagos háborúja. Az „Ummah támadás alatt” erőteljes motivációs szerepet játszik ezeknél a nőknél. A világ különböző részein számos konfliktus ideológiai háttérben megjelenik az a széles körben elterjedt hiedelem, hogy a nyugati hatalom háborúban áll az iszlámmal. Ezek a magyarázatok a világot fekete-fehérben látják, szerintük létezik: az imám tábor (azaz a hit) és a kafir tábor (azaz

hitetlenség). Az az együttérzés, amit ezek a nők kifejeznek az „áldozat” muszlimokkal szemben, döntő fontosságú mozgatója annak, hogy elhagyják a Nyugatot.

(2) Az Iszlám Állam Kalifátusának felépítése

Az ISIS-be vándorló nők nemcsak a nyugati értékeket, kultúrát és életmódot utasítják el. Pozitív célkitűzésük is van. Céljuk egy új társadalmi koncepció és jövőkép bevezetése és megvalósítása. Sok bevándorló nőt a fantázia és az érzelmek erős kombinációja vonz: csatlakozva az ISIS-hez képességeket kapnak, izgalmas életet élnek és valami értelemmel bírót tesznek az életükben. Céljuk, hogy hozzájáruljanak egy olyan társadalom megteremtéséhez, amit a Saría szigorú értelmezése és végrehajtása szabályoz. Ezek a nők az államépítésben, a Korán ihlette elvek irányítása alatt álló új világ építésében kulcsszerepet játszanak. Az ISIS minden győzelmét, minden területi fejlődését megünnepelik. Az ISIS az iszlám vallás idealizált álmát valósággá változtatja. Ezek a nők szeretnének hozzájárulni az ISIS államépítéséhez, különféle szerepekben, mint anyák, ápolók, tanárok és így tovább.

(3) Egyéni kötelesség és identitás

Ezeknek a nőknek az iszlám Kalifátus építése nemcsak nagyon kívánatos, hanem vallási kötelesség is. Más szavakkal, úgy vélik, hogy az Iszlám Állam felépítésében való részvétel minden muszlim hívő számára egy teljesítendő feladat. A kivándorlás ekkor nyilvánvaló kötelességgé válik. A túlvilágba vetett erős hit hatékony motiváló tényező mind a harcban lévő ISIS férfiak, mind a támogató szerepet játszó nők számára. Így a hitetlen nyugati országból a tiszta Iszlám Államba vándorlást az ég küszöbére lépésként tekintik.

(4) Földi jutalmak, házasság

Az elérhető jutalmak nem korlátozódnak a mennyei jutalmakra. Vannak jutalmak, amelyeket meg kell kapniuk még a földi létezésük során. Sok nő házassága a gyermekkor és a felnőttkor közötti átmenetet jelenti, különösen azokban a kultúrákban van ez így, ahol szoros ellenőrzik a nők életét. Így ez alapvető tényező a nők ISIS-földterületre irányuló migrációjának ösztönzésében.

(5) Elidegenedés és elszigeteltség

Az ISIS-be vándorló nőket súlyos hátrányok érik a muszlimok világszerte tapasztalt rossz bánásmódja miatt, amit a Nyugat politikája hangsúlyossá tett és megerősített. Ezekre a problémákra megoldást találunk egy iszlám társadalomban, ahol a Saría szigorú, fundamentalista értelmezése uralja a gyakorlati életet,

⁴ SPECKHARD, Anne: 10 Reasons Western Women Seek Jihad and Join Terror Groups, https://www.academia.edu/37816766/10_Reasons_Western_Women_Seek_Jihad_and_Join_Terror_Groups (2020.04.05.)

⁵ GÁL István László: Új biztonságpolitikai kihívás a XXI. században: a terrorizmus finanszírozása. Szakmai Szemle, 2012/1. 12. o.

s így az ő sajátjuknak vallott szemlélete szabadon érvényesül.

A kivándorlás megállítására a klasszikus 5D megoldás (1. megakadályozás, 2. védelem, 3. diplomácia, 4. elrettentés, 5. lebeszélés) alkalmazása lehet célra vezető:

1. Megakadályozás:

A megakadályozás kapcsán gondosan mérlegelni kell, hogyan lehet megállítani az információáramlást és a kommunikációt az ISIS, annak toborzói, a tagokká vált nők és a potenciális nyugati követői között. Az erőszak nők általi elfogadása és az ISIS dicsérete a közösségi médiában megerősíti az ISIS propagandáját. Ez elősegíti a kedvező ISIS-szemlélet terjedését az interneten, és ösztönzi a nőket arra, hogy kövessék a többiek az ISIS által ellenőrzött területeken. A lehetséges megakadályozás másik példája a kísérő nélküli kiskorúak nemzetközi utazásának megtiltása vagy legalábbis szigorú ellenőrzése, különösen akkor, ha a rendeltetési hely a Közel-Kelet.

2. Védelem:

A „védelem” hangsúlyozza annak szükségességét, hogy fel kell ismerni a fenyegetést, amely az ISIS által uralt régiókba vándorló nők online jelenlétéből fakad. Ez egy erős eszköz és stratégiai pozíció számukra, hogy befolyásolják és motiválják a leendő harcosaikat. Az utazás megtervezése során gyakorlati tanácsokat és információkat is kapnak az út megkönnyítése érdekében. Nem ritka, hogy ezek a nők zárt üzenetküldő alkalmazások vagy közvetlen üzenetküldés útján tartják beszervezőikkel a kapcsolatot.

3. Diplomácia

A „diplomácia” vonatkozásában a haza védelmének képessége nagymértékben függ azon képességüktől, hogy nemzetközi hálózatokat hozzunk létre és olyan rendszereket vezessünk be, amelyek megerősítik a nemzetközi kapcsolatokat, valamint a rendkívüli ellenálló képességeket jelentő cselekvési mechanizmusokat. A nemzetközi biztonságpolitika és strukturák hatással vannak a nemzetközi környezetre, és megkönnyítik a megfelelő szintű felkészültség elérését.

4. Elrettentés

Az „elrettentés” az emberkereskedelem visszaszorításával, a büntető igazságszolgáltatási rendszer klaszikus beavatkozásain keresztül, valamint a média felhasználásával egy erőteljes és jól megtervezett üzenet előterjesztésére képes, ami különféle módon hatékonyan elriasztja a csatlakozni vágyókat. Az elrettentés elengedhetetlen a visszatérő nők esetében is. A házastársak vagy élettársak harci halála ösztönözheti a nőket, hogy visszatérjenek indulási országukba. Nem kétséges, hogy a „nyugvó” visszatérők komoly veszélyt jelenthetnek. Ezen az alapon néhány nő még radikálisabbá válhat és még örültebb cselekmények véghezvitelére lehetnek képesek.

5. Lebeszélés

Hangsúlyozni kell, hogy ezen szerepkörben a legfontosabb feladatot az iskolák látják el, amelyek nagymértékben hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a fiatalok

ne vegyenek részt jogellenes gyermekházasságokban, s ne vágyjanak külföldi harcos életre. A lebeszélés hatékonyságához azonban szükség van további, jól megtervezett tömegkommunikációs és közösségimédia-kampányokra is.

Mindezek mellett nem szabad megfeledkezni arról, hogy ezekben a kultúrákban a család jelentős hatással van a leendő migránsokra, és a megelőzésben hatékonyabb szerepet tölt be, mint az állam. A család gyors és hatékony reagálási képességének elsőrendű fontossága van.

Számos esetben számolnak be a családtagok, hogy meglepetésként érte őket a fiuk vagy a lányuk szélsőséges nézete és csatlakozási szándéka, azonban a Marylandi Egyetem START Központjának (A Terrorizmus és a Terrorizmusra adott válaszok kutatásának Nemzeti Konzorciuma) kutatócsoportja elemezte az utazás előtti döntéshozatalt 50 amerikai ISIS önkéntesből. Megállapítást nyert, hogy átlagosan 19 hónap telt el attól az időponttól kezdve, amikor egy személy először utalt az utazási vágyra és annak kísérletére. Ennek a mintának csaknem háromnegyede nyíltan részt vett a radikális társadalmi hálózatokban az utazási döntés meghozatala előtt, és több mint fele radikális véleményt nyilvánított különböző indulási időpontokban. Így ez megerősíti azt a tényt, hogy a családtagok, barátok nem ismerték fel azokat a fontos, apró jeleket, amelyek az egyén lelkiállapotára utaltak.⁶ A médiát is fel kell hívni arra, hogy vegyen részt ezekben az erőfeszítésekben. Az oktatási szakembereknek ki kell dolgozniuk az alap- és középiskolák számára a szükséges tantervi változtatásokat. A nők ISIS általi toborzási törekvése ugyanazon a térben játszódik, mint a férfiaké: online. Következésképpen ugyanezen a technológiai területen kell harcolni a terrorista csoportok toborzási kampányai ellen, azok megakadályozása és érvénytelenítése érdekében. Mindez akár előnyként is értékelhető.⁷

3. A női terrorcselekmények

Ahmad Yassin sejk: a Hamasz alapítója, aki próbál értelmet nyerni az értelmetlennek.

„Ha majd lesznek hadi repülőgépeink és rakétáink, akkor gondolkodhatunk a legitím önvédelem eszközeinek megváltoztatásán. De jelenleg csak a csupasz kezünkkel tudunk küzdeni és egyetlen eszközünk van: az, hogy feláldozhatjuk magunkat.”⁸

E fejezetben, azokat a nőket nevesítem, akiknek a cselekménye több ezer ártatlan életének a kioltásához vezetett.

⁶ JASKO, Katarzyna – KRUGLANSKI, Arie W. – HASSAN, Ahmad – GUNARATHA, Rohan: 2018. i. m. 12.

⁷ VIANO, Emilio C.: Introduction to the Special Issue on Female Migration to ISIS. International Annals of Criminology 2018. 56.

⁸ BLOOM: 2011. i. m. 24.

A női terroristák (öngyilkos merénylők) megjelenése egészen 1978-ig nyúlik vissza. Mint női terrorista akciót Dalal Al Maghribi tettét jegyzik elsőként, aki a Palesztin mozgalom tagja volt. 1978-ban Tel-Avivban eltérített egy buszt, majd magával és 36 utassal végzett. 1980. november 10-én egy 13 éves iráni lány, Hossein Fahmideh robbantotta fel önmagát, és ezzel együtt egy iraki tankot is.⁹

Őt követte, egy 1985-ben megvalósított cselekmény, amit Khyaladi Sana, a szírai nacionalista párt (SSNP) nevében hajtott végre. Hivatalosan ezt a cselekményt tekintik az első női terrorakciónak. Robbanószerekkel megpakolt autójával belehajtott egy izraeli katonai konvojba és két izraeli katona életét oltotta ki. Példája motiváló hatású volt, s ezt követően több hasonló cselekményt követtek el ugyanebben az évben Libanonban.¹⁰ Libanonból így számos egyéb területre kezdett el betörni a jelenség és eljutott egészen Srí Lankántól, Törökországon át, Izraelig, valamint Irak és Afganisztán területéig, sőt egészen Csecsenföldre is.¹¹

Néhány név a női elkövetők közül: Leila Khaled, Patty Hearst, Muriel Degauque, Sally Jones, Samantha Lewthwaite.

Leila Khaled 1969-ben térített el egy Athénba tartó repülőgépet, az akció során szerencsére senki nem sérült meg, de a nő arca közismertté vált, később számos plasztikai műtéten esett át, hogy nyugodt életet élhessen.

Patty Hearst: Randolph Hearst gazdag vállalkozó lánya, akit 1974-ben elraboltak a Szimbíozis Felszabadító Hadsereg tagjai. A lány apjától azt követelték, hogy egymillió dollár értékű élelmet osszon szét a szegények között. A szülők ez követően kaptak egy magnószalagot, amelyen Patty üzenetet küldött a családjának: „Döntöttem, velük maradok, és harcolok.” Pattyt később egy fegyveres rablás miatt börtönbe zárták, másfél év múlva azonban amnesztiában részesült.¹²

Muriel Degauque: az első európai nőként jegyzik, aki öngyilkos merényletet követett el az iszlám nevében. Családjától római katolikus neveltetést kapott, mégis egy muszlim férfihoz ment feleségül. Férje hatására elkezdte közelebről is tanulmányozni a szélsőséges iszlám tanokat, amelynek következtében 2005-ben egy öngyilkos merényletet hajtott végre egy amerikai konvoj ellen.

Sally Jones: vagy közismertebb nevén a brit fehér özvegy, aki 12 éves fiával Szíriába utazott az Egyesült Királyságból, ahol a nő öngyilkos merénylőket toborzott az Iszlám Állam terrorszervezetnek, valamint fiát is leendő terrorista harcosként nevelte. Brit származása ellenére a Közel-Keleten találta meg a boldogságát és újra is házasodott Junaid Husszeinnel.

Samantha Lewthwaite: 37 éves, brit származású terrorista nő. Samantha szülei elváltak és menedéket az

iszlám vallást gyakorló szomszédoknál talált, 2002-ben iszlám tanokat tanult a Londoni egyetemen, majd megismerkedett egy internetes chatszobában a Germaine Lindsay-vel, akivel később házasságot is kötött. 2005. július 7. napján Lindsay öngyilkos merényletet követett el egy londoni aluljáróban, ahol 26 ember életét veszítette. Samantha nevéhez fűződik a 2013-ban Nairobi egyik bevásárlóközpontjában történt merénylet, amelyben 67 ember lett áldozat.¹³

Egy Baszk terrorista nő, Amaia 18 évesen csatlakozott az ETA (Euskadi ta Askatasu, Baszkföld és Szabadság) egyik csoportjához. Egy vele készített interjú alapján számos merényletben vett részt, melyben bombákat helyezett el, és amelyek emberi életet oltottak ki. „Embert soha nem lőttem le, ugyanis lelőni nehezebb, mint bombát elhelyezni.”

Radzsiv Gandhi indiai miniszterelnök elleni merényletet is egy női terrorista, Dhanu valósította meg, mellette tizennégy további halálos áldozattal 1991-ben. A nő a Tamil Tigrisek nevű terrorista szervezet tagja volt. Indiai katonák erőszakolták meg és emiatt kívánt bosszút állni a miniszterelnökön. Utólag kiderült, hogy két másik nő is felkészült a merénylet megvalósítására biztonsági okokból, akik viszont nem voltak szexuális erőszak áldozatai.

Hava Barajeva és Luiza Mogomadova, csecsen terrorista nők 2000-ben felrobbantottak egy orosz ideiglenes parancsnokságot. 2002-ben a moszkvai Dubrovka színház következett, ahol negyvenegy terrorista közül tizenkilenc nő fekete csadorba rejtett detonátorokkal túsul ejtett hétszáz nézőt, kimenekítésük százhetven ember halálával járt.

2002. január Vafa Idrisz az első palesztin nő, aki öngyilkos merényletével megölt egy idős férfit valamint száz embert megsebesített. Cselekedetért mártírrá emelték és az „Ég Mennyasszonyaként” hirdették.

2003 októberében Hanadi Jarat, 29 éves ügyvédnő felrobbantott egy izraeli éttermet, huszonegy halottnak és negyvennyolc sérültet hagyva a helyszínen. Reem al Rijasi a merénylete előtt készített egy videofelvételt, melyben a következőket mondta: „Az Isten megadta nekem, hogy két gyermek anyja lehessen, akiket nagyon szeretek. Mégis, az a vágyam, hogy találkozhassam Istennel a Paradicsomban, ennél is erősebb érzés. Így elhatároztam, hogy mártír leszek, a népem javára. Hiszem, hogy Isten megsegít és vigyáz majd a gyerekeimre.”

2003 áprilisában két nő, Irakban feláldozta magát Szaddám Huszeinnel, az al-Kaida „áldott nővéreknek” nevezte el őket. Cindy C. Combs és Martin Slann már említett mondata, „a háború és a színház szintézise”, fokozottan igaz a női öngyilkos merénylőkre.¹⁴ Az „áldott nővérek” egyike terhesnek láttatta magát és segítségért kiáltott, majd amikor odaértek a komman-

⁹ BLOOM, Mia: Bombshell, Women and Terrorism. University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 2011.23.

¹⁰ KECSKÉS: 2009. i. m. 31. o.

¹¹ BLOOM: 2011. i. m. 23.

¹² TURI: 2018/2. i. m. 151. o.

¹³ WILLOWS, Amanda A.: Female perpetrated terrorism and suicide bombings. Faculty of the College of Graduate Studies and Research Angelo State University, San Angelo, 2017. 9.

¹⁴ KECSKÉS: 2009. i. m. 26. o.

dósok, a nők kibiztosították a robbanószerkezeteket és magukkal együtt három katonával is végeztek.

2005. november, Mireille Degauque saját magát és hat másik embert robbantott fel szintén Irakban.

Horák Irén, magyar származású terroristanő, aki a római katolikus vallást, iszlám hitre váltotta. Feleségül ment Anwar al Awkihoz, egy szélsőséges terroristához, akit azonban a CIA 2011-ben megölt. Az Amirára átkeresztelt megözvegyült Horák Irén, megesküdött, hogy folytatja férje harcát az al-Kaida toborzócsapatában.¹⁵

Csecsenföld: „A fekete özvegyek”:

Csecsenföld, pontosabban a Csecsen Köztársaság földrajzilag az Északi Kaukázusban elhelyezkedő államalakulat, amely vitatott jogállással rendelkezik. Hatással voltak rá az orosz ortodox hatások, valamint az iszlám vallás is. Richard Pipes szerint: „A csecsenek orosz szempontból mindig zavaró elemek voltak. Kirekesztették őket és áldozatokká váltak, akik szegénységben élnek, bárányokat gondoznak, és arra várnak, amikor bosszút állhatnak és visszatérhetnek elvesztett földjükre.” Talán éppen ez a magyarázata a Dubrovka színházban történt eseményeknek. Az előadás Georgy Vasilyev darabja: „A két kapitány” volt, amelyre telt ház gyűlt össze. Több mint 850 ember vett részt az előadásban. A színen éppen egy harci jelenet folyt, amikor egy fegyveres a kezében egy AK-47-es gépkarabéllyal megjelent a színpadon és közölte a nézőkkel, hogy fogságba ejtette a színészeket. A nézők először azt gondolták, hogy ez még a színdarab része, ám miután a nézők között is megjelentek a fegyveres nők és férfiak, akik közül többen derékra szerelt robbanóöveket viseltek, eluralkodott a pánik. Megkérték a nézőközöniséget, hogy értesítsék családjaikat és a média képviselőit, hogy fogságba kerültek, 2002. október 23-án Moszkvában este 21 óra 5 perckor. A női terroristákon 3 és 5 kg-os robbanómellények voltak, amik meg voltak töltve házi készítésű robbanószerrel, valamint szögekkel, csavarokkal, golyóscsapágyakkal. A terroristák vezetője Movsar Barayev a következőket nyilatkozta: 2000 km-t utaztunk, míg elértünk Moszkváig, és innen nem lesz visszaút. Mi meghalni jöttünk, jelmondatunk: a szabadság és a paradicsom. Moszkvába érkezésünkkel megkaptuk a szabadságot, most pedig a paradicsomot szeretnénk. Nem azért jöttünk ide, hogy harcoljunk, azért jöttünk, hogy Vladimir Putyin hivatalosan is bejelentse, hogy vége van a háborúnak Csecsenföldön, és hogy kivonulnak az orosz erők a földjeinkről. Ha ez nem történik meg, a jelenlévőket meg fogjuk ölni egyenként. Az orosz biztonsági erők egy speciális gázt juttattak be a légkondicionáló rendszeren keresztül, ami a színházban lévőket elkábította. A női terroristákat, akik a mellényeket viselték, lelőtték, mivel a detonátorokat a kezükben bármikor aktiválhatták volna. Később egy orosz toxikológus elmondta, hogy a gáz carfentanylt tartalmazott, amit állatorvosok használnak elefántok és bölények elká-

bításához. Az adatok szerint 41 terrorista és 129 túsztettette életét a támadás során.

A merénylet előtti napon a fekete özvegyek egy videóban rögzítették szándékaikat. Elmondták, hogy készek meghalni azért, hogy több száz hitetlen is meghaljon velük együtt. A nők továbbá beszámoltak arról is, hogy az orosz erők teljesen lerombolták a városait, többek között tönkretették az áramellátást, a vízszolgáltatást és a gázvezetéseket és így lehetetlenné tették a hétköznapi szükségletek biztosítását.

A férfiak nem viseltek robbanómellényt csak a nők. Ebből is látszik, hogy a nők nagyon eltökélt módon szerettek volna bosszút állni elvesztett szeretteikért.¹⁶

4. Összegzés

A csatlakozás nagyon szerteágazó motivációs hálóra vezethető vissza. A nők és a fiatalok (egy patriarchális, tekintélyelvű társadalomban, közösségben) kiszolgáltatottabbak így könnyebben kerülnek olyan helyzetbe, hogy kényszerből vagy önkéntesen de radikálisan megváltoztatják korábbi életvitelüket. Mindehhez a terroriszervezetek segítőkészen nyújtanak, hiszen a klasszikus „terrorista profil alól kilógnak”, ami kedvező számukra a bűnüldöző hatóságokkal szemben.

Irodalomjegyzék

- BLOOM, Mia: *Bombshell, Women and Terrorism*. University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 2011. 23.
- COOK, Joana – VALE, Gina: *From Daesh to 'Diaspora': Tracing the Women and Minors of Islamic State*. <https://icsr.info/2018/07/23/from-daesh-to-diaspora-tracing-the-women-and-minors-of-islamic-state/> (2020.02.19.)
- HORVÁTH-SÁNTA, Hanga: *Radicalization into Salafi Jihadism: Some Patterns and Profiles in Europe 2015–2017*. *Defence Review*, 2017/2. 26–44.
- GÁL István László: *A terrorizmus finanszírozása: Die Terrorismusfinanzierung*. PTE Állam- és Jogtudományi kar Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet, Pécs, 2010. 6. o.
- GÁL István László: *Új biztonságpolitikai kihívás a XXI. században: a terrorizmus finanszírozása*. *Szakmai Szemle*, 2012/1. 12. o.
- JASKO, Katarzyna – KRUGLANSKI, Arie W. – HASSAN, Ahmad – GUNARATHA, Rohan: 2018. 12.
- KECSKÉS Tímea: *A nők mint öngyilkos merénylők*. *Nemzet és biztonság*, 2009/4.
- SPECKHARD, Anne: *10 Reasons Western Women Seek Jihad and Join Terror Groups*, <https://www.>

¹⁵TAMÁSI: 2013. i. m. 79. o.

¹⁶BLOOM: 2011. i. m. 37.

academia.edu/37816766/10_Reasons_Western_Women_Seek_Jihad_and_Join_Terror_Groups (2020.04.05.)

- TAMÁSI Erzsébet: A terrorista nők. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2013.
- TÚRI Viktória: A női terroristák pszichológiai jellemzői. Szakmai Szemle, 2018/2.

- VIANO, Emilio C.: Introduction to the Special Issue on Female Migration to ISIS. International Annals of Criminology 2018. 56.

- WILLOWS, Amanda A.: Female perpetrated terrorism and suicide bombings. Faculty of the College of Graduate Studies and Research Angelo State University, San Angelo, 2017. 9.